

Pirmoji Apzvalginė Lietuvos Architektūros

PARODA

nuo š. m. spalio 19 d. iki lapkričio 19 d. IBIRAPUEROS PARKE - PALACIO DOS ESTADOS

Atidaryta nuo 13 iki 21 val kiekvieną dieną šeštadieniais ir sekmadieniais 10 iki 22 val. Pirmadieniais uždaryta.

Lietuvos Architektūra

Pagal kun. Kaz. Jasėną ir kitus autorius
Paruošė stat. inž. Mik. Ivanauskas

Nacionalinis kultūros laikotarpis. Lietuviškoji architektūra

Kai valstiečiai po baudžiamos panaikinimo sutvirtėjo ekonomiškai, viešame gyvenime vis labiau sau ėmė teisių reikalauti lietuviškoji kultūra. Tuo prasidėjo atgimimo kultūros arba nacionalinės kultūros laikotarpis. Šitaip ryškūs socialiniai pasikeitimai paskandino Lenkijos - Lietuvos sąjungos (Zeczpospolitos) praeitį, lyg kokią salą. Bet Lietuvos bajorija liko užsikonservavusi ir prisirišusi prie tos senojo dvaro romantikos. Ji pasiliko tolima naujos kultūros pastangoms.

Kai baroko ir dvaro kultūra buvo aptraukusi Lietuvą svetima piuta, nes ji savo bas katus beveik išimtinai buvo gavusi iš svetur, tai atgimimo kultūros laikotarpis, besitęsias iki dabar, reškė pačios liaudies kultūros užakcentavimą, jos gerbimą su tekimą jai reikiamos vietos. Tai reškė gražinimą teisių liaudies kultūrai, kuri sinkretizmo laikais buvo sąjama su pagonybe, o baroko amžiuje buvo užginta, ir iš viešo gyvenimo lyg pasitraukus.

Bet atgimimo laikotarpis nereiškia tik autochtoninės, priešikščioniškosios kultūros renesanso, jis nereiškia vien įvairių senosios pagonybes reiškinų idealizavimo, kaip tai darė kai kurie romantikai. Atgimimo kultūra reiškia naujas pastangas, ji reškia jieskojimą kelio į sintetines lietuviškos kultūros kūrybą, išeinant iš lietuviškojo charakterio ir atsiremiant į lietuviškosios individualybės turinį. Atgimimo kultūra reiškia pozityvių etninų lietuvių tautos ypatybių skatinimą, su randant jai jos tikrąjį tautinį pašaukimą ir tinkamą vietą Europos tautų kultūroje.

Lietuvių tauta yra savita ne tik liaudies dainomis, pasakoms, audiniais, skulptūra, tapyba ir grafika, bet taip pat ir sava architektūra.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę sąlygos sava architektūrai prasiskleisti buvo nepalankios.

Bendra ano pokario tendencija ir moderniosios architektūros mestas funkcionalizmo bei racionalizmo šūkis klestėjo naujai atsikūrusioje valsty

bėje kaip būtinybė, kurią dikavo kišenė ir statybinė logika.

Svetimose mokyklose įbrukti receptai ir internacionaliniai šablonas lengvai užtikrino darbą. Namai dygo vienas už kitą panašesni į tuos, kurie buvo statomi Vokietijoje, Italijoje ir Prancūzijoje. Vien suoliu Lietuva pasiekė Vakarų Europos architektūrinę kultūros pažangą.

Dvi architektų srovės pasireiškė Nepriklausomybės atgavus. Viena akiai sekė Vakarų Europos architektūrinės tendencijas ir mokyklą, antroji tęsė lietuvių protėvių su kurtos architektūros tradicijas.

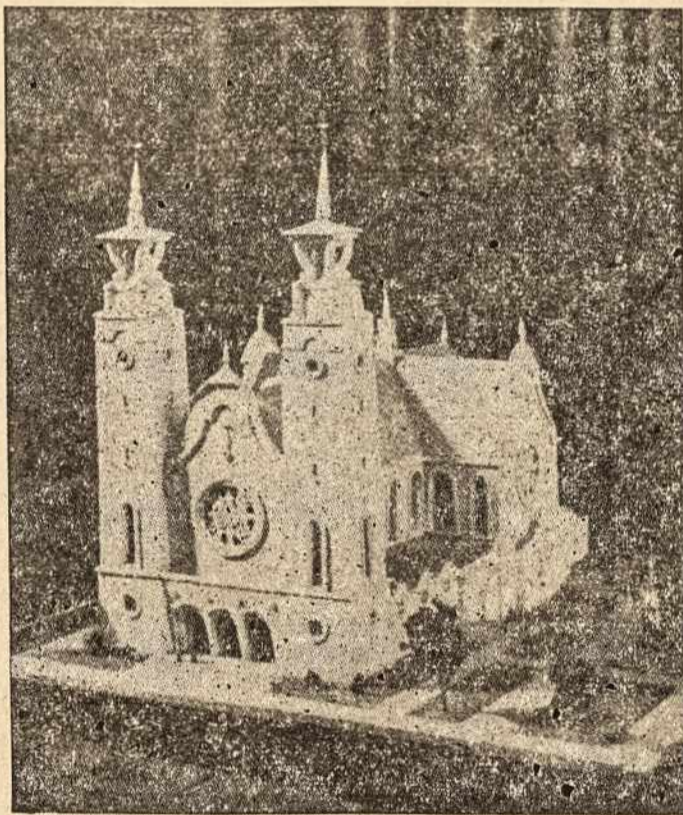
Internacionalinės dvasios architektūros pastatai;

Lietuvos Banko ir Teisingumo rūmai Kaune, Priskėlimo bažnyčia, mokykla, Ilgoniškės, Vyt. Didž. muziejus Kaune, Pramonės rūmai ir daug kitų.

LIETUVIŠKOSIOS ARCHITEKTŪROS PASTATAI, ARCHIT. DUBENECKAS.

Karmėlavos medinė bažnyčia. (1919)

Tai lietuviškosios architektūros kurinys. Savo išvaizda ir forma yra ne kas kita, kaip

Arch. Jonas Mulokas — Marijos gimimo bažnyčia Chicagoj.

tobulesnė savosios architektūros tolimesnė tąsa. Ar pažvelgsime į bokštus ar bendrai architektūrinius pagražinimus visur rasime tų dalelių, kurios judina tas pačias sielos stygas, kurias judina senas auksas kryžius, kur nors siebuklu užsilikusi pasvirusi medinė varpinė.

Inž. Arch. V. Švipas.

Kaimo trobesiai, kurie neprarado savo architektūrinio lietuviško charakterio.

Arch. Jonas Virakas.

Telšių miesto kapų koplyčia. Projektas buvo sukurtas iš lietuviškos klėties architektūrinių pradų.

Arch. Jonas Ladyga.

Šiaulių miesto naujosios parapijos bažnyčia. Ji sukurta iš būdingiausių lietuvių liaudies architektūros pradų, pritaikius vietas ir techniškoms vietos reikalavimams.

Tremties kryžiai

Hanau, Augsburgė, Freiburgė. Šie kryžiai vokiškų įstaičių mielai buvo leidžiami statyti, nes jie kartu buvo jų kapų ir miestų papuošimas.

Nemaža Liet. Kryžių atsirado USA ir Pietų Amerikoje.

Konkursas lietuviško gyvenamo namo projektui paruošti.

Paskelbė Pasaulio Lietuv. Inž. ir arch. D. ja tremtyje. Dalyvavo 45 asmenys. 1. ji premija skirta arch. J. Mulokui, kuriame daugiausia buvo įnešta būdingiausių savosios architektūros bruožų.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčia Los Angeles USA.

Turi daug lietuvių architektu

Vincas Jonikas

Partizanė

Kruvinas lemties bajore,
Savo žodį aš menu, —
Nebijau, išvengt nenoriau
Tavo žvilgsnio ašmenų!

Kai viliojai mano dalia,
Gyreis galios daug turis. —
Užmiršai, vergaut negali
Mano žemės moteris.

O dabar nusikvatoki,
Siaust kaip vėselas gali, —
Su tavim jaunystė tuokias
Laisvės vyno svaiguly

Ten vėdlių atjoja vilnys,
Dūksta kaukamu laukiniu,
Žada man anytą kilnią, —
Gal užteksiu sovinių,

Tavo pažadai nedaršūs, —
Tai, pakėlei vestuves!
Su tankų griausmingais maršais
Netikėjaisi tavęs.

Aizosi aplinkui minos,
O nepaliečia manęs.
Guli iš kairės kaimynas
Su išplėsta krutine.

Antras.. trečias jau ištiško
Brolužėlis. Aš — viena.
Plienas tašo žalią mišką.
Ak, neaplankė mina!

Tai dabar nusikvatoki, —
Mūsų širdys suartės!
Ir be kojų šaunų šokį
Juk sušoksiva, mirtie?

Tik minutę! Dar sekundę
Leisk pažaisti taikiny,
Kol už pergales pagundą
Pikto daug sunaikini.

O dabar mane, kaip rasą
Skaisčiau, glauski amžinai, —
Mano garbei nebegraso
Jau šarvuoti milžinai.

TAUTIEČIAI, DĖMESIO!

Brazilijos Lietuvių Kultūros Draugija šių metų lapkričio (novembro) 9 dieną rengia grandiozinį spaudos

VAKARA-KONCERTA

Programoje labai įdomūs ir gražūs Dainos, Muzikos ir Baletų numeriai. Vakaras - Koncertas įvyks Mokyklų Lietuvių mokyklos salėje Rua Lituania, 67. Pradžią 9 val. vakaro. Po programos bus šokiai iki 4 val. ryto grojant PUIKIAM ORKESTRUI Puikus lietuviškas bufetas. Vakarą pelnas skiriamas naujai ruošiamam spaudei lietuviško žurnalo «GINTARAS» naudai. Tautiečiai, atsilankydami į šį vakarą netik linksmi praleisite laiką, bet kartu paremsite lietuvišką spaudą mūsų kolonijoje. Pakvietimus galima gauti pas D. jos narius.

Rengėjai

ros elementų.

Arch. Jonas Mulokas. Marijos gimimo bažnyčia Chicagoj USA

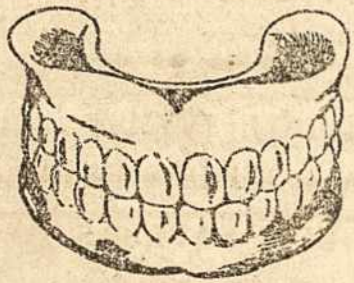
Lietuvių liaudies architektūroje baroko stilius senovės lietuvių, buvo individualiai interpretuotas. Šį tolimą baroko aidą J. Mulokas įaudė į savo bažnyčios architektūrą, patį kūrinių išaugindamas iš Lietuvos liaudies pastatų formų. Stogų kryžiauvonių susikirtime ir bokštų užbaigimams yra panaudotos tipingos lietuvių kryžių viršūnės, suprasintos ir pritaikintos mūro ir akmens medžiagoms. Bažnyčios išorė paprasta ir moder-

nizuota, o jos savitas lietuviškumas daugiau gvelkia iš architektūros visumos, ne iš jos išorinių detalių.

Liurdas. Kennebunk Porte Tėvai Prancūskonai 1952, pagal Arch. J. Muloko projektą pastatė artimą lietuviškam pastatų siluetai, jo viršūnė užbaigė lietuviškiems kryžiams gimininga koplytėle.

Be minėtų architektų dar galima išvardinti visą eilę lietuviškos architektūros poselėtojų ir kūrėjų: Dr. Ar0h. Sta-

sys Kudokas, Arch. Petras ir Vasia Kiaulėnai, dail. Kazys Varnelis, Dr. Arch. A. Kulpa vičius, Arch. J. Kova-Kovalskis. Inž. Krikščionaitis, Dail. Zen. Kolba, Dail. K. Jonynas Dail. A. Bielskis, Skulpt. Eleonora Lukstaite - Marčiulionienė, Dail. Vytautas Kašuba, Dail. Ant. Monėys ir kt.

Dantu Klinika

Dr. JOAQUIM
PACIFICO JUNIOR

Dantu chirurgas

Dentadurų ir judamų aparatų specialistas.

Priėmimo valandos kasdien: nuo 8 ligi 11 val.,
ir nuo 17 ligi 21 val.

Konsultorija yra Vila Zelinoje, Avenida Zelina, 752

«TÉVYNĖS GARSAI»

VIENINTĖLIS LIETUVIŠKOS MUZIKOS PUSVALANDIS

GIRDIMAS VISOJ PIETŲ AMERIKOJ!

per Radio Difusora São Paulo PRF3-960 KC. ZYB7-49 m.
ZYB9-19 m.

SEKMADIENIAIS

Nuo 10:15 iki 10:45 - Lietuviška Muzika Plokštelėmis,
ir nuo 10:45 iki 11:00 - Nauja Programa:

Speciali "Café Seletto" programa visiems! Rinktinė Lietuviškų Plokštelių Muzika su paaiškinimais Kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį - Pageidavimų Koncertas.

Atsiųskite du tuščiu "Café Seletto" voku į C. postal 403, ir galite užsakyti kokią tik norite plokštelę! Mes jums veltui pagrosime!

Priimame komercinius skelbimus ir pasveikinimus su plokštelėmis!

Vadovauja "Tėvynės Garsai" Kolektyvas

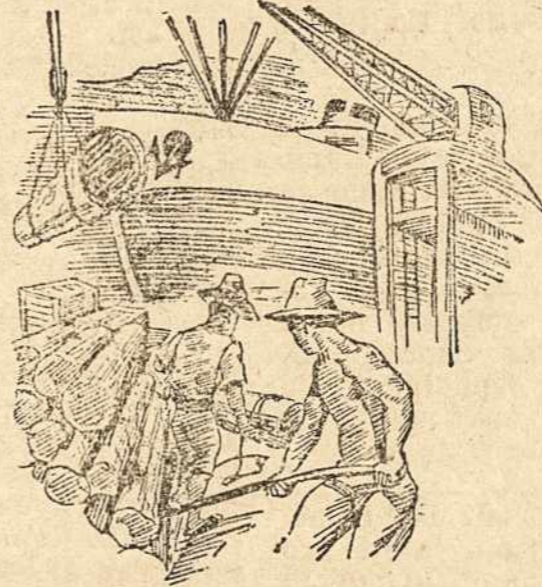
Adresas: Caixa Postal 403, São Paulo - Telef. 37-2265.

Pirkimas pirkimui nelygus.

Reikia žinoti kur pirkti.
Jeigu reikia statybai medžiagos,
indų ir kitų reikmenų prienamomis
kainomis, tai kreipkis į sandėlį.

LAPIENIS & JAKUTIS LTDA.

Av. Sapopemba 18-A — Vila Celeste

PRANAS & CIA. LTDA.

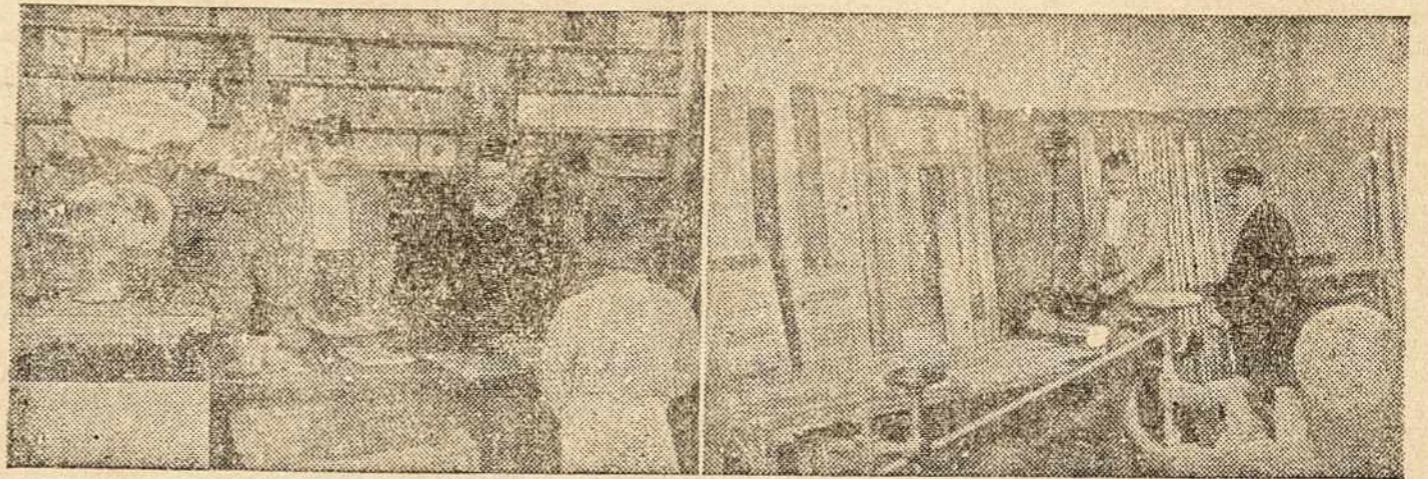
Madeiras em geral

SÊDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0229
Enderêço Telegrafico: «C A B I U N A»
Rio de Janeiro

Serraria «I T A» — Serra dos Aimorés — Município de
Nanque - Estado de Minas Gerais

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuvi tiktai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 34-C

VILA ALPINA

VIENINTĖLIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas,
kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Fones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasiuvinimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686

Vila Prudente

Fone 63-5294

São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui

Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina.

Casa Sprindys & Cia.

PRAÇA SÃO JOSÉ DOS CAMPOS, 1 — V. ZELINA
SÃO PAULO — Telefone 63 5915

VISUOMET RASI SAVO ŠEIMOS ŽIDINIUI
NAUJANYBIŲ

Geležies reikmenų, dažų, lėkščių, aluminių indų,
įvairių daiktų dovanoms, įvairiausios rūšies pečių-
fagonų, siuvamų mašinų, radio, plokštelių ir t. t.

Visa tai galima gauti UŽ PINIGUS ARBA
ISSIMOKEJIMUI.

Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos.

ESCRITORIO CONTÁBIL «V. ZELINA» IRMĀOS BAUZYS

Registrado no C. R. C. sob o n.º 551

Pça. S. José Campos, 8 S/ 2 - V. Zelina - S. Paulo
Telefone 63-6005

Aberturas de firmas	Contratos de locação
Encerramentos de firmas	Cartas de Fiança
Transferencias de firmas	Requerimentos
Contrat. na Junta Comercial	Balanços
Dis'rat. na Junta Comercial	Alvarás diversos
Escritas Fiscais	Seguros de Fogo e
Escritas Comerciais	Seguros de accidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

